

שיחת השבוע

חב"ד
כל הלב לכל אחד

יוצא לאור על-ידי
צעירי-אגודת-חב"ד – המרכז
עורך: מנחם ברוד
יו"ר: הרב יוסף-יצחק אהרונוב

יש חדש

אירועי ח"י באלול

לרגל ח"י באלול, יום הולדתם של הבעש"ט ושל רבנו הזקן, בעל התניא והשולחן-ערוך, יהיו בקהילות חב"ד ובבתי-חב"ד ברחבי הארץ התועדויות חסידיות. הציבור מוזמן.

קמחא דתשרי

חגי תשרי המתקרבים מחייבים הושטת יד עוזרת למשפחות הנוזקות. בתי-חב"ד ברחבי הארץ נערכים למבצעים מיוחדים של חלוקת מצרכי מזון למשפחות האלה, כדי לאפשר להן לחגוג את חודש החגים כראוי. לנוכח המצוקה הגוברת חשוב לתרום בעין יפה ולחשוב על המשפחות שבלי עזרתנו יתקשו לחגוג את החגים כראוי.

קרב סולטן יעקוב

שלושים שנה מלאו לקרב על סולטן יעקוב, שממנה נעדרים עד היום הזה יהודה כץ, זכריה באומל וצבי פלדמן. חבריהם יזמו הוצאת שיר מיוחד, 'הקרב על סולטן יעקוב', בביצוע אריאל זילבר, בשאיפה לעורר "התעוררות למטה בכדי ליצור התעוררות למעלה". פרטים בטל' 054-6603352.

זהירות בדרכים עם דודו

הופיעה הפקה חדשה (מס' 17) בסדרה בגן של דודו, המיוחדת כולה לזהירות בדרכים. 22 שירים שכתבה אורית וגנפלד, שירה ומשחק: דודו פישר. טל' 1-700-704120.

זמני השבוע

ניו יורק	דטרויט	מיאמי	לוס אנג'לס
7:11	7:50	7:23	7:02
8:10	8:49	8:14	7:56

פרקי אבות: פרקים א-ב

מבצע ארצי לבדיקת מזוזות *3770

כתובת המערכת: ת"ד 14 כפר-חב"ד 60840
טל' 972-72-2770100 • פקס 972-3-9606169
www.chabad.org.il • chabad@chabad.org.il
אין המערכת אחראית לתוכן המודעות ולכשרות

נא לשמור על קדושת הגיליון

לעשות תשובה מתוך שמחה

הבעש"ט ותלמידיו לימדו שגם תשובה יכולה להיעשות מתוך שמחה, ואף להיות מלווה בריקוד נלהב, ואין סתירה בין הדברים

צינונו של הבעש"ט במז'בוז' שבאוקראינה. מפיח רוח-חיים באלול (צילום: שרון גושן)

גם 'שמאל דוחה', אבל את הדחייה וההרתעה אנחנו עושים ביד שמאל, ביד החלשה יותר; ואילו את הקירוב והאהבה אנחנו מבטאים בעוצמה הגדולה יותר, ביד החזקה, יד ימין.

ליישם את דרך הבעש"ט

זו הדרך שגילו הבעש"ט ותלמידיו. הם הרעיפו טל של תחייה על העם העייף, הדווי והמקוטב. באהבת-ישראל אמיתית חיממו את נפשותיהם של המוני בית-ישראל. באור העמוק של החסידות חשפו פן חדש בחיי התורה והמצוות. הם לימדו איך אפשר להתקרב אל הקב"ה על-ידי קיום מצווה בחמימות ובתום-לב; איך אפשר להתעלות למדרגה עליונה על-ידי מידות טובות ותפילה זכה.

דרכו של הבעש"ט יש בה מזור גם לתחלואי דורנו. ככל שנלמד ליישם את דרך הבעש"ט - באהבת-ישראל, בלימוד זכות על יהודים - תגבר האחדות בתוך העם ויתקרבו עוד המונים לאור התורה ומצוותיה.

ח"י באלול הוא יום זכאי, שבו נתחזק בהליכה בדרך הבעש"ט, ונתפלל לקב"ה שכבר תקיים הבטחתו של המלך המשיח לבעש"ט כי יבוא 'לכשיפוצו מעיינותיך חוצה'. המעיינות כבר נפוצו בכל קצווי תבל, ולא נותר אלא שתבוא הגאולה האמיתית והשלמה במהרה בימינו.

ביום רביעי בשבוע הבא יחול היום הגדול ח"י בא' לול, יום הולדתם של שני המאורות הגדולים של תורת החסידות: הבעל-שם-טוב, מייסד החסידות הכללית (נולד בשנת תנ"ח), ורבי שניאור-זלמן מלאדי, בעל התניא והשר' לחן-ערוך ומייסד חסידות חב"ד (נולד בשנת תק"ה).

גדולי החסידות כינו את היום הזה ח"י באלול, משום שהוא מחיה את חודש אלול. החיות

המיוחדת שהביאה החסידות מפיחה רוח-חיים גם בחודש אלול, ומאפשרת לנו לתקן את דרכינו ולהתקרב לאבינו שבשמים מתוך שמחה ואהבה.

אב ומלך

חודש אלול הוא חודש התשובה. הנטייה הטבעית היא לקשר תשובה עם אווירה קודרת, רצינית עד אימה; בכי, סיגופים ותעניות, נפש ממורמרת ומיסורת. אולם החסידות לימדה שגם התשובה יכולה להיעשות מתוך שמחה, ואף להיות מלווה בריקוד נלהב, ואין סתירה בין הדברים.

חיי היהדות בנויים על איזון נכון בין יראה ואהבה. אהבה שאין עמה יראה עלולה לגרום זלזול בקיום המדויק של התורה והמצוות; אך יראה שאין עמה אהבה נוטלת מהאדם את החדווה ומשרה קדרות.

ההתייחסות שלנו כלפי הקב"ה מורכבת משילוב הגישות. אנחנו אומרים: "אבינו מלכנו". 'אבינו' - מסמל קרבה, כמו אב רחום ואוהב; 'מלכנו' - מייצג יראה, כמו היראה שהעם חש כלפי המלך. כך אנחנו פונים אל הקב"ה בשתי התחושות האלה - אב רחום מזה ומלך גדול ונורא מזה.

ובכליזאת, האהבה היא הגוברת. היא הכוח המניע העיקרי בחיי היהודי. גם בחינוך אמרו חז"ל שהתמהיל הנכון של שתי הגישות הוא "שמאל דוחה וימין מקרבת". אמנם צריך שיהיה

לרתום את היצר

ממנו להרגיש שאין ערך לעבודתו.

תועלת מכל דבר

נמצא אפוא שגם דבר בלתי־רצוי מנצלים לפעמים לצורך עבודת הבורא, כי מכל דבר צריך להפיק תועלת בעבור הקדושה. והרי דברים קל־וחומר: אם מעניינים של קדושה יכולים להתפתח דברים בלתי־רצויים, על־אחת־כמה־זכמה שמדברים שליליים יכולים להפיק תועלת לענייני הקדושה.

זו צריכה להיות גישתו של האדם כלפי פיתוי היצר. על האדם לדעת שגם היצר נועד לקדם את ענייני הקדושה, וכשהאדם רואה שהיצר מתגבר, הוא צריך לרתום את היצר עצמו לעבודת ה'. וזה מה שאמרו חז"ל: "לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע" – הצורך ב'דיברה תורה' הוא דווקא בשעה שיש חשש להתגברות יצר הרע, ואז התורה נותנת כוח שלא לוותר לו אלא ללחום בו, ועד שיקויים "ושבית שביו" – לקחת את היצר עצמו ב'שביו' ולהשתמש בו לעבודת הבורא.

(תורת מנחם כרך ג, עמ' 150 ואילך)

אמרת השבוע

אבדת הנפש

הבעש"ט ותלמידיו דגלו בקירוב כל יהודי, גם מי שנתרחק מדרך התורה. כנגדם היו שטענו שהחסידות מביאה דרכים חדשות, וכי יש להתרחק מהחוטאים ולא לקרבם.

בקהילה אחת, שבה התעורר ויכוח בעניין זה, הגיב הרב שאין זה חידוש של החסידות. הוא ציטט מהשל"ה (ספרו של רבי ישעיה הלוי הורביץ) שלומד זאת מהפסוק "לא תראה את שור אחיך או את שׂוֹי נידחים והתעלמת מהם". אומר השל"ה: אם התורה מזהירה באבדת ממון, על־אחת־כמה־זכמה שיש לפעול למניעת אבדת הנפש. כשרואים יהודים העלולים להיות 'נידחים' יש לקיים 'השב תשיבם' ולהחזירם לחיק עם־ישראל.

פתגם חסידי

"רבים נוהגים לשבח את עצמם ולבוא בטענות אל הקב"ה. יש לנהוג להפך – לשבח את הקב"ה ולבוא בטענות אל עצמנו" (הבעש"ט)

אלה עולה שהגאווה היא דבר שלילי בתכלית.

עם זה נאמר ש"תלמיד־חכם צריך שיהא בו אחד משמונה בשמינית" של גאווה. כי אם לא תהיה בו קצת הגבהת הלב אלא ירגיש פחות ושפל לגמרי, לא יהיה לו דחף לעבוד את הבורא, כי יאמר בליבו, מי אני ומה ערכה של עבודתי. דווקא כשירגיש קצת את ערכו ומעלתו ירצה לעבוד את הבורא ולהתעלות.

צורך בתחילת העבודה

אבל איך מיישבים את הסתירה בין שתי ההוראות המנוגדות האלה, מצד אחד שלילה מוחלטת של גאווה, ומצד שני המלצה שתהיה באדם "אחד משמונה שבשמינית" של גאווה?

אחד הביאורים הוא ששתי ההוראות האלה נאמרו לשני שלבים בעבודת הבורא. כאשר האדם עומד בדרגה עליונה, כי־אז עליו לשלול את הגאווה בתכלית, כי באמת היא דבר שלילי לחלוטין; אולם כשעדיין הוא בתחילת העבודה אין מנוס מלהשתמש במעט גאווה כדי לדחוף אותו לעבוד את הבורא ולמנוע

יש דברים שמצד עצמם הם שליליים, והשאיפה העקרונית היא שלאדם לא יהיה כלל עסק איתם, ובכל־זאת יש מצבים שמשתמשים בהם. דוגמה מובהקת לכך מופיעה בתחילת פרשתנו.

התורה מתארת מצב שבשעת מלחמה אדם רואה בקרב השבויים "אשת יפת תואר", והוא חושק בה ורוצה לקחת אותה לאישה. התורה נותנת כמה הוראות איך יהודי יכול בסופו של תהליך לשאת אישה זו. אומרים חז"ל: "לא דיברה תורה אלא כנגד יצר הרע". התורה יודעת שאם לא יתירו לאדם את הדבר, יעשה אותו באיסור, ולכן היא נותנת לו דרך לעשות זאת בהיתר.

גאווה – כן או לא?

דבר דומה אנו מוצאים בעניין הגאווה. בדרך כלל האדם צריך ללכת בדרך המיצוע – לא להיות קמצן אך גם לא פזרן, לא להתהולל אך גם לא להיות מדוכא. אולם בעניין הגאווה השאיפה היא שלאדם לא תהיה גאווה כלל, "אפילו מקצתה", כלשון חז"ל. ממאמרי חז"ל

מן המעיין

כלאיים | מאת הרב אליעזר ברוך

צער בעלי־חיים

"לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו" (דברים כב,י). השור מעלה גירה והחמור אינו מעלה גירה. נדמה לחמור שהשור אוכל כל הזמן בעוד הוא רעב. לכן רתימתם יחד היא צער בעלי־חיים. (רבי יוסף קארו)

כוחות לא שווים

לחמור אין כוח לגרור את המחרשה כמו השור, והוא צריך להתאמץ מעל לכוחותיו. לפיכך אמרה תורה "לא תחרוש בשור ובחמור יחדיו". (אבן עזרא)

לברור את החברים

השור טהור והחמור טמא. התורה מצווה שלא לחבר יחד טהור וטמא. יש בזה רמז שאדם צריך לברור היטב את חבריו. (בעל הטורים)

שני טעמים

בספרי חסידות מובאים שני טעמים לאיסור הזה: כדי שהקליפה ('חמור') לא תינק מהקדושה ('שור'), ושלא לערב את הגבורות ('שור') עם החסידים ('חמור'). שתי הדעות האלה מקבילות למחלוקת הראשונים: הרמב"ם פוסק שהאיסור אינו אלא בחיבור מין טהור עם מין טמא, וזה מתאים לטעם שהקליפה לא תינק מהקדושה, ואילו הרא"ש סבור שהאיסור הוא גם בטהור עם טהור וטמא עם טמא, וזה תואם את

הטעם שלא לערבב מידות מנוגדות.

(הרבי מליובאוויטש)

ערכוב מצוות ועבירות

"לא תזרע כרמך כלאיים, פן תקדש המלאה הזרע אשר תזרע" (דברים כב,ט). שלא תעשה מצוות ועבירות יחד, כגון לתת צדקה ובתוך כך תבייש את חברך, או ללמוד תורה ולהתגאות, "פן תקדש המלאה הזרע" – שלא יתגעל הטוב שאתה עושה.

(החיד"א)

התכללות המידות

"גדילים תעשה לך" (דברים כב,יד). מפרש רש"י: "אף מן הכלאיים". צמר ופשתן רומזים לחסד וגבורה, ולכן אין לערבב אותם. אלא שזה בענייני העולם, שאז המידות האלה מנוגדות זו לזו, אבל בקדושה ובקיום מצווה, שגדרה ביטול לקב"ה, אפשר לפעול התכללות המידות זו בזו.

(לקוטי שיחות)

שמירת הגבולות

כלאי קרקע וכלאי בהמה אסורים אף במקום מצווה, כי טעם האיסור הוא שלא לבטל את גבולות הבריאה שקבע הקב"ה, על־ידי הרכבת מינים, המולידים מין חדש ומשונה. בעניין זה אין הבדל בין ענייני העולם ובין מצווה וקדושה, שכן בכל אופן אסור שיתבטלו הגבולות האלה.

(הרבי מליובאוויטש)

סיפור
חיים

את ביקורו הראשון אצל הבעל"שם טוב עשה הילד מנחם־מענדל בהיותו בן תשע. אביו, תושב העיר ויטבסק שברוסיה הלבנה, היה ממקורבי הבעש"ט, וכאשר בנו גדל מעט והיה יכול להצטרף אליו למסע הארוך עד מז'בוז', לקחו האב עמו אל הבעש"ט.

חלפו שנים, הילד היה לנער ובא בכוחות עצמו אל הבעש"ט. הוא בא למז'בוז' ביום שישי בצהריים ופנה לאכסניה, כדי להתכונן לקראת השבת. דרכו של הבעל"שם־טוב הייתה לקבל את השבת בשעה מוקדמת בעוד היום גדול, אולם הנער מנחם־מענדל עדיין היה עסוק בהכנותיו. שלא כרגיל, הפעם המתין הבעש"ט שעה ארוכה עד שהופיע הנער, ואז החל בתפילת קבלת שבת.

במשך השבת לא דיבר הבעש"ט אל הנער מאומה, אולם לאחר צאת השבת ביקש שתלמידיו הגדולים המגיד ממזריטש ורבי יעקב־יוסף מפולנאה ייכנסו אליו עם הנער. במעמד שלושתם פתח הבעש"ט והחל לספר לפניהם סיפור מעשה תמוה ועתיר רמזים. התלמידים הבינו עד מהרה כי אין זה סיפור בלבד, אלא הסיפור הזה משקף את כל ימיו של הנער מענדל העומד עמו, מיום לידתו ועד יום פטירתו.

חרדה נפלה על השלושה. קודם יציאתם מן החדר לחש הבעש"ט באוזנו של המגיד ממזריטש כי מראהו החיצוני של הנער מטעה. הוא נראה צעיר שמקפיד על חיזוניתו ועל הופעה נאה, אבל בתוך־תוכו הוא שפל לגמרי בעיני עצמו. ההידור החיצוני אינו אלא מסווה שנועד להסתיר את קדושתו של הנער ואת התבטלותו המוחלטת לקב"ה.

לאחר יציאתם מחדרו של הבעש"ט שוחחו ביניהם השלושה. המגיד אמר כי הבין את המעשה עד תומו. רבי יעקב־יוסף אמר כי הוא מבין את חציו של הסיפור בלבד. ואילו הנער מענדל אמר שהצליח להבין את הסיפור עד אותו יום בלבד, אבל אין הוא מבין את אשר הוא צופן באשר לעתידו.

עברו שנים, הנער הצעיר גדל והיה לרבי מנחם־מענדל מוויטבסק, מחבר הספר 'פרי הארץ'. לאחר הסתלקות המגיד ממזריטש היה מגדולי מנהיגי החסידות, ותלמידים רבים הסתופפו בצילו.

פעם אחת אירע שרבי מנחם־מענדל חלה ומחלתו החמירה והלכה, עד

שמצבו נחשב אנוש. הוא שכב על ערש דוויי, הכול סביבו הקימו קול זעקה, בוכים במרילבים על הצדיק העומד להסתלק מן העולם בטרם עת.

פתאום התעורר רבי מנחם־מענדל, הביט סביב וראה את הבכי והדמעות ואמר: "אל דאגה, על־פי הסיפור

שסיפר לי הבעש"ט יודע הנני שעדיין צריך אני להיות בארץ־ישראל".

אכן, כך היה. רבי מנחם־מענדל החלים, וזמן קצר לאחר מכן יצא במסעו לארץ־ישראל, בעליית החסידים בשנת תקל"ז (1777).

בדרכו לארץ־ישראל עבר ליד העיר

לומדים גאולה מאת מנחם ברוד

גלות של 'רגע קטן'

הגלות מוגדרת בנבואת ישעיה (נד,זח) עזיבה שהקב"ה עזב אותנו לרגע קטן: "ברגע קטן עזבתך וברחמים גדולים אקבצך. בשצף קצף הסתרתני פני רגע ממך, ובחסד עולם ריחמתני, אמר גואלך ה'". השאלה המתעוררת מיד היא, איך אפשר להגדיר גלות בת אלפיים שנים 'רגע קטן'?

רש"י מסביר שהגלות זמנית בלבד, ואילו הגאולה תהיה נצחית: "ובחסד עולם – שיתקיים עד עולם". ברוח דומה מסביר המצודת דוד: "ברגע קטן עזבתך – העזבון שעזבתך לא היה רק רגע קטן מול הקיבוץ שאקבצך, כי ברחמים גדולים תהיה ותתמיד לאורך ימים".

הרד"ק כותב: "אף־על־פי שארכו ימי הגלות, כולם יהיו נחשבים כרגע קטן כנגד הרחמים שיהיו גדולים כשאקבצך... אותם הימים הם רגע כנגד ימי הטובה".

הסתר של רגע

אולם האברבנאל אינו מקבל פירוש זה. הוא מקשה: "במה שאמר 'ברגע קטן עזבתך', ואמר 'בשצף קצף הסתרתני פני רגע ממך', ופירשו בו: במעט קצף – כי הנה המאמרים ההם בלתי צודקים, לפי שעזיבת השם יתברך את עמו בגלות לא היה רגע קטן כי אם שנים רבות! ולא היה עונשם בשצף (מעט) קצף – כי אדון כל הנביאים אמר עליו: מה חרי האף הגדול הזה".

לכן האברבנאל מפרש את הפסוק אחרת: "הנה המפרשים פירשו 'רגע קטן' על הזמן המועט, וכן 'בשצף קצף'. ואם הדבר כן, אין ראוי לפרשו על זמן הגלות, כי רב הוא! לא 'רגע קטן', ולא 'שצף קצף'... אבל ראוי שיפורש: בבוא עליהם צרה וצוקה בגלות, מיד הקב"ה היה מרחם עליהם ומצילם מן הכליה, על דרך 'ואף גם זאת בהיותם בארץ אויביהם לא מאסתים ולא געלתים לכלותם'. ועל אותו זמן מהצרות בגלות, שהיה בלתי מתמיד ומועט, עד בוא רחמי שמים, אמר הנביא: 'רגע קטן' ו'שצף קצף'".

כלומר, על־פי הפירוש הזה הגלות עצמה אמנם ארוכה, אלא שלא בכל עת הרגישו הסתר פנים חמור, כאילו הקב"ה עזב את בני־ישראל. הרגעים האלה של הצרות הגדולות, מעבר לעצם הגלות, שבהם היה נרָאָה כאילו הקב"ה מסתיר את פניו לגמרי – היו במשך 'רגע קטן' בלבד.

גאולה ברגע

הרבי מליובאוויטש לומד מהפסוק הזה שמציאות הגלות זמנית ואינה קבועה, וברגע אחד אפשר להביא את הגאולה (התועודיות תשמ"ב, כרך א עמ' 40):

"מובן שהגאולה צריכה להיות באופן ד'מיד הן נגאלין'. ומה שרואים בפועל שנמצאים עדיין בגלות, הרי זה רק באופן ד'ברגע קטן עזבתך', מאחר שבני־ישראל התנהגו באופן ד'עזבני'".

"וכללות ענין הגלות הוא לטובתם של בני־ישראל, כמבואר באגרת הקודש (ס' כב) שזהו 'כמשל מלך גדול נורא הרוחץ בכבודו ובעצמו צואת בנו יחידו מרוב אהבתו, כמו שכתוב אם רחץ ה' צואת בנות ציון' – אלא שאין זה באופן ד'טוב הנראה והנגלה".

"ומאחר שהסיבה לזה ש'ברגע קטן עזבתך' היא משום שהנהגת בני־ישראל הייתה באופן ד'עזבני' – מובן בפשטות שעל־ידי שבני־ישראל שבים ופונים להקב"ה (היפך ההנהגה ד'עזבני'), מתבטל תיכף ומיד הענין ד'ברגע קטן עזבתך'".

"ומאחר שכללות ענין התשובה הוא בשעתא חדא וברגעא חדא [...] – מובן שבשעתא חדא וברגעא חדא שבים בני־ישראל אל הקב"ה, ובדרך ממילא מתבטל תיכף ומיד הענין ד'ברגע קטן עזבתך', ומיד הן נגאלין'".

רבנו הזקן אמר: "אם אנחנו טובלים כלי־כר הרבה שנים מה'רגע קטן עזבתך', מי יוכל לתאר את המעלה הנפלאה של ה'ברחמים גדולים אקבצך'".

פולנאה וביקש מהשיירה לעצור ולהיכנס לבקר את הצדיק רבי יעקב יוסף, מחבר הספר 'תולדות יעקב יוסף'. כדרכו, רבי מנחם־מענדל היה לבוש בהידור, החזיק מקטרת בפיו, וכך התייצב בפתח חדרו של רבי יעקב־יוסף. הוא אף לא חגר אבנט, כנהוג בכניסה אל צדיק.

מקורביו של הצדיק לא ידעו מיהו האורח, ולכן הזהירו אותו: "דע כי אתה עלול להינזק, שכן רבנו מקפיד על הנכנסים אליו בלי לבוש מתאים". אולם רבי מנחם־מענדל לא שעה לדבריהם ונכנס למרות האזהרה.

הצדיק מפולנאה קיבלו בחביבות רבה, ומיד שאל: "האם עכשיו אתה כבר מבין את כל המעשה שסיפר לנו הבעש"ט?". רבי מנחם־מענדל השיב: "כעת מבין הנני את כל הסיפור..."

"האם הבנת שבדרך לארץ־ישראל עליך לבקרני?", שאל רבי יעקב־יוסף.

"אכן, וזו הסיבה שבאתי אליכם", ענה רבי מנחם־מענדל.

"אם־כן", הוסיף ושאל רבי יעקב יוסף, "באיזה שלב בסיפור אתה כבר עומד?". כאן נאנח רבי מנחם־מענדל ואמר: "מהסיפור כבר נגרע יותר ממחצית..."

השניים שוחחו עוד זמן רב בנעימות גדולה, וכשעמדו להיפרד ליווה רבי יעקב־יוסף את רבי מנחם־מענדל עד אכסנייתו. כשחזר הצדיק לביתו שאלוהו מקורביו: "מה טיבו של איש זה, אשר נכנס אל הרבי בלבוש הדור, מקטרת בפיו ובלי אבנט, והרבי לא הקפיד עליו כלל?".

השיב הצדיק מפולנאה לתלמידיו: "משל למה הדבר דומה, למלך שהייתה לו מרגלית יקרה וביקש לשומרה במקום הטוב ביותר, שבו לא יהיה חשש שמה יגנבה. מה עשה? טמן אותה בגל אשפה, שכן לא יעלה על דעת שום גנב לחפש אותה שם."

"וכך נוהג גם רבי מנחם־מענדל מוויטבסק. מידה יקרה יש לו ושפלות־רוח אמיתית שמה, והוא חרד ודואג שלא ייטפל אליו היצר בכל מיני תחבולות ויכניס בליבו התנשאות וגאווה. על־כן החליט להחביאה במקום שאפילו היצר לא חשב עליו – בהתנהגות שנראית כגאווה והתנשאות. אבל דעו, מתחת למסווה ההידור מסתתרת שפלות־רוח אמיתית".

ואכן, עד סוף ימיו נהג רבי מנחם מענדל לחתום קודם שמו את המילים "השפל באמת".

(לרגל ח"י באלול, יום הולדתם של הבעש"ט ובעל התניא)

תלמידי הבעש"ט נחשפים

השבוע, י' באלול. "כמו האיש הזה יש רבים, מכל גוני הקשת, שבאים לברר פרטים על סביהם, שהיו מתלמידי הבעש"ט", אומר הרב ויז'ניצר.

זיכרון מחודש

המכון הוקם בערב חג השבועות תשמ"ה, במלאת 225 לפטירת הבעש"ט. הרב ויז'ניצר החליט למסד את פעילותו להנצחת תלמידי הבעש"ט, לעילוי נשמת אביו, שנפטר באותה שנה. במשך השנים פרסם יותר משלושים ספרים, העוסקים בתולדות החסידים, הדפיס ספרים עתיקים, שעסקו בחייהם ובתורתם, במהדורה מחודשת ומאירת עיניים, זאת לצד עוד מיזמי זיכרון, כמו הוצאה לאור של חוברות העוסקות במחקר על התלמידים הדגולים. בזכות פעילותו גם נחשפו קבריהם של רבים מתלמידי הבעש"ט.

"אחרי השואה", מספר הרב ויז'ניצר, בנם של ניצולי שואה, "זיכרונם של רבים מתלמידי הבעש"ט נמחק, בעקבות המכון נפתח למעשה צוהר לזיכרונם המחודש". עם השנים טיפח שיטות לעורר עניין בקרב הדור הצעיר. "היום צריך לתת הכול בדרך חדשנית, כמו שנותנים לילד לשחק, ואגב המשחק מאכילים אותו..."

קיימים בזכות הבעש"ט

לא היה פשוט לאתר את שמות תלמידי הבעש"ט.

השבוע שעבר נערכה בבית-כנסת בני-ברק התוועדות חסידים צנועה, לרגל יום ההילולא של אחד מתלמידי הבעל-שם-טוב. לאיש מהמשתתפים לא היה קשר משפחתי לאותו חסיד, ששמו מוכר רק לעוסקים במחקר החסידות. בראש השולחן ישב הרב מנחם-מנדל ויז'ניצר, תושב העיר, וסיפר סיפורים מופלאים על בעל ההילולא, לצד קורות חייו, כפי שדלה ממחקרים שערך במרוצת השנים.

זו חוליה קטנה בפעילות של הרב ויז'ניצר להנצחת זכרם של תלמידי הבעש"ט, במסגרת מכון שהקים לפני עשרים ושבע שנים - 'נחלת צבי' - הפצת תורת החסידות ותולדותיה. רבים מאותם תלמידים של הבעש"ט לא היו מוכרים, וחשיפתם והנצחתם באה בזכות פעילותו המאומצת של הרב ויז'ניצר וצוות המכון.

הזמר חזר לשורשים

לפני כמה שבועות נכנס אל משרדי המכון זמר ישראלי מפורסם. "רצייתי לברר פרטים על סבא רבא שלי, רבי פינחס שפירא מקוריץ", ביקש הזמר. הסבא היה מגדולי תלמידיו של הבעש"ט. זמן רב חיפש הזמר כל בבל של מידע עליו, ולבסוף בא למכון 'נחלת צבי', ומצא שם חומר שלא יסולא בפז.

הרב ויז'ניצר סייע לזמר במידע, ואף גילה לו שיום השנה לפטירת רבי פינחס חל ביום שלישי

פינת ההלכה

מאת הרב יוסף גינזבורג, רב אזורי עומר

השבת אבדה

שאלה: איך צריך לנהוג בימינו כשמוצאים מציאה?

תשובה: מצוות השבת אבדה חלה על כל חפץ השווה פרוטה. אדם הרואה אבדה חייב לקיים את מצוות השבת אבדה ולהרימה, ואם אינו עושה כן, עובר גם בלא-תעשה: "לא תוכל להתעלם".

כל עוד יש ספק שאולי הבעלים הניח את החפץ במקום הזה בכוונה, או שמי ששכח אותו יודע היכן לחפשו וסביר להניח שימצאו - אין לקחת את החפץ. רק אם אנו בטוחים שאכן רצוי לבעלים שניקח את החפץ ונסגה להשיבו, מצווה לעשות כן.

אם המציאה היא כסף, מסמכים או חפציי-ערך, יש למוסרה למשטרה, ולו משום שהדבר מעניק את מירב הסיכויים שהחפץ יחזור לבעליו.

באבדה אחרת יש להודיע עליה בכתב בדרך בולטת ככל האפשר במקומות ציבוריים: בבתי-הכנסת

הרב ויז'ניצר (צילום: באדיבות 'קשר איתן')

"כל תלמיד הוא עולם לעצמו", מסביר הרב ויז'ניצר. "אנחנו מתמקדים בתלמידי הבעש"ט בעיקר בשני הדורות הראשונים. לפני זמן הצלחנו לגלות את שמו של אחד התלמידים בזכות כמה שורות שמצאנו בספר מסויים". לצורך העבודה הוא מבקר בספריות, נובר בארכיונים עולמיים ועוקב אחר כל פרסום הקשור בבעש"ט.

ערב ח"י באלול אומר הרב ויז'ניצר: "בלי הבעש"ט לא היינו קיימים בכלל. אם עד היום יש כלי-כך הרבה פרטים חדשים על תלמידי הבעש"ט, סימן שהוא מוסיף לחיות איתנו".

ברכות וישועות

רבים נושעו מברכותיו הקדושות של הרבי מליובאוויטש

גם כיום אפשר לעלות ולהשתטח על 'הציון' הקדוש של הרבי, ולשלוח מכתבים ל'ציון' לבקשת ברכה.

ohel chabad lubavitch, 226_20 Francis

Lewis Blvd. Cambria Heights, N.Y 11411

Tel: 1-718-723 4545, Fax: 1-718-723 4444

www.ohelchabad.org

חדש: סודות הגאולה

כל מה שצריך לדעת על הגאולה וביאת המשיח

דמותו של המשיח • תהליכי הגאולה • מה יהיה בימות המשיח • תחיית המתים • ועוד

ספר מרתק, מאיר עיניים, כתוב בסגנון קולח ובהיר, ניקוד מלא

להזמנות: טל' 1-718-6041020

